

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS 2024

1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta

Luodon kunnan tarkastuslautakunta koostuu viidestä varsinaisesta jäsenestä, jolla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanvaltuusto on nimennyt tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 08/2021- 5/2025. Tarkastuslautakunnan valtuutetut ja varajäsenet toimintavuoden aikana ovat:

8/2021 – 5/2025:

<u>Valtuutettu</u>	<u>Varajäsen</u>
Sten Bobacka, puheenjohtaja	Heidi Edén
Pernilla Löfs-Grankulla, varapuheenjohtaja	Joakim Svenfelt
Katarina Barkar	Markus Svenlin
Andreas Peltola	Johnny Blomqvist
Barbro Bång	Marianne Rahja

Lakisääteisen tarkastuksen on suorittanut KPMG Oy Ab vastuullisena tilintarkastajana OFGR Martin Slotte. Hallintosihteeri Maria Peltomaa on toiminut lautakunnan sihteerinä.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säädetään Kuntalain 121 § mukaan seuraavasti:

”Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi, valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.”

Tarkastuslautakunta on tutustunut mm. seuraaviin asiakirjoihin:

- hallintoelinten pöytäkirjat
- talousarvio ja –suunnitelma vuosille 2024-2026
- henkilöstöraportti 2024
- hyvinvointikertomuksen vuosiraportti 2024
- kunnanhallituksen allekirjoittama tilinpäätös vuodelle 2024
- tiivistetty loppuraportti vuoden 2024 tilintarkastuksesta, taseanalyysi ja OFGR Martin Slotten allekirjoittama tarkastuskertomus.

Lautakunta on työssään noudattanut vahvistettua työohjelmaa ja on kokoontunut 7 kertaa toimintavuotena 2024. Hyväksytyn tarkastusohjelman painopisteenä on kyseisenä vuotena ollut hyvinvointipalveluiden ja henkilöstöjaoston toimiala. Lautakunta on vuoden aikana tutustunut toimintaan ja kuullut virkamiehiä.

Kuntalain 84 § mukaan tarkastuslautakunta vastaa kunnan sidonnaisuusrekisteristä. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Lautakunta on vuoden aikana käsitellyt valtuutettujen ja virkamiesten sidonnaisuuksia ja päivittänyt sidonnaisuusrekisteriä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.11.2023 talousarvion vuodelle 2024 ja taloussuunnitelman vuosille 2024-2026. Talousarvioon sisältyvät tavoitteet toiminnalle ja taloudelle. Tarkastuslautakunnan arvio siitä, ovatko valtuuston asettamat tavoitteet toteutuneet perustuu vuoden 2024 tilinpäätökseen, kunnallisten hallintoelinten pöytäkirjoihin ja elinten edustajien kanssa käytyihin keskusteluihin.

2. Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely

Kuntalain 121 § mukaan kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Kunnanvaltuusto käsiteli tarkastuslautakunnan laatiman arviointikertomuksen vuodelle 2023 kokouksessaan 27.5.2024. Tarkastuslautakunta ei nostanut kertomuksessa esiin mitään, mikä olisi edellyttänyt kunnanhallituksen kirjallista lausuntoa.

3. Miten toiminnan ja talouden tavoitteet ovat toteutuneet

a) Strategiset tavoitteet

Visio 2035: Luoto on menestyvä ja viihtyisä asuinkunta osana hyvinvoivaa seutua.

Luodon kunnan strategiset tavoitteet vuosille 2023-2035 ovat:

Strategiset painopistealueet

365 saarta elinvoimaa

- Hyvinvoinva
- Valmistautunut
- Vastaanottava

Hyvinvointia läpi elämän

Luodossa asukas on keskipisteessä. Osallistuminen ja vastuu ovat toimintamme ydin. Meille osallistuminen merkitsee, että luomme kuntalaisille mahdollisuudet elää hyvä elämä kaikissa elämänvaiheissa.

Varhaiskasvatusta ja peruskoulutusta on edelleen tarjolla jokaisessa kunnan osassa. Toiminnasta vastaa osaava ja motivoitunut henkilöstö, joka omaksuu uudet pedagogiset opit ja soveltaa niitä käytännössä. Korkeampaan koulutustasoon kannustaminen on meille tärkeää. Luomme monipuolisen asuntotarjonnan kaiken ikäisille.

Yhteenkuuluvuutta vahvistetaan lisäämällä kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä. Kuntalaisten yhteiset kokoontumispaikat vahvistavat identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Luonto- ja kulttuurielämykset lisäävät elämänlaatua ja edistävät hyvinvointia. Kulttuuri-toiminta vahvistaa oman identiteetin tunnetta.

KAIKILLE HYVÄ ELÄMÄ

- Panostaminen asiakaslähtöisyyteen
- Fyysinen ja psyykinen hyvinvointi
- Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden edistäminen
- Toimintaa ja sosiaalista kanssakäymistä ikääntyville ja senioreille
- Syrjäytymisen ja väärinkäytön riskit huomioiden
- Kestävä kehitys (taloudellinen kestävyys, sosiaalinen kestävyys ja kestävä ympäristö)

KOULUTUS

- Yhdenmukaista, laadukasta perusopetusta
- Kannustaminen koulutukseen ja yleiseen tietoisuuteen koulutuksen merkityksestä
- Osaava, omistautunut henkilöstö
- Uusien pedagogisten menetelmien toimeenpano
- Johtamisrakenteen kehittäminen

VARHAISKASVATUS

- Yhdenmukaista, laadukasta varhaiskasvatusta kaikille
- Omistautunutta johtajuutta ja johtamisrakenteen kehittämistä
- Osaava, omistautunut henkilöstö
- Järjestelmällinen jatkokoulutus ja rekrytointi
- Sijaispooli

HYVÄÄ ASUMISTA KAIKEN IKÄISILLE

- Eri ikäryhmien tarpeet ja mahdollisuudet huomioidaan
- Monipuolinen, asianmukainen ja riittävä asunto- ja tonttitarjonta
- Kannustaminen yhteisölliseen asumisen perustamiseen
- Viheralueet

IDENTITEETTI JA YHTEENKUULUVUUS

- Viihtyisiä kohtaamis- ja kokoontumispaikkoja kaikissa kunnan osissa
- Luonto- ja kulttuurielämyksiä kaikille
- Huomioidaan monikielisyys ja erityistarpeet

TOIMIVA YHTEISTYÖ YHDISTYSTEN, KOLMANNEN SEKTORIN KANSSA

- Järjestelmällinen yhteys ja aito kumppanuus yhdistysten kanssa
- Sopimus pohjaisen tuen soveltaminen
- Vapaaehtoistoiminta kunnassa huomioidaan nimeämällä "Vuoden Luotovoima"

Valmistautuneina tulevaan

Valmistaudumme hyvin tuleviin muutoksiin. Kunnan jatkuvasti kasvava väestö edellyttää vastuullista johtajuutta ja viisaita päätöksiä. Haluamme parantaa kykyä ennakoita tulevaisuutta, huomioida riskit ja hyödyntää mahdollisuuksia. Innovatiiviset ratkaisut edellyttävät koko kunnalta luovaa ajattelua.

Kunnan talouden olisi aina oltava tasapainossa. Kansalliset poliittiset päätökset ovat vaikeasti ennakoitavissa. Tilikauden positiivisilla tuloksilla rakennamme puskurin tulevia investointitarpeita varten. Palvelutuotannon taloudellinen tehokkuus tulisi aina olla kansallista keskiarvoa parempi.

Yhdyskuntasuunnittelun tulisi perustua kokonaisvaltaiseen näkemykseen. Varhaiskasvatuksen lisääntynyt kysyntä vaatii uusia investointeja rakennuksiin ja henkilökunnan rekrytointia. Väestönkasvu vaatii aktiivista kaavoitusta, asuntotuotantoa ja infrastruktuurin kehittämistä.

Tulevaisuuden Luodossa asukkaat asettavat entistä korkeampia vaatimuksia koskien elämänlaatua, virikkeellistä arkea ja kestäväää ja joustavaa elämäntapaa. Luodolla on kaikki edellytykset vastata kyseiseen trendiin. Kokonaisvaltainen hyvinvointi perustuu virkistysmahdollisuuksien ja kulttuuritarjonnan jatkuvaan kehittämiseen. Kestävyys tuodaan esille sosiaalisesti, ympäristön ja talouden kautta. Digitalisointi kehittää kunnallista palvelutuotantoa

VARAUDUTAAN MUUTOKSIIN

- Osallistavaa poliittista johtajuutta
- Vastuullista ja ennakoivaa johtajuutta
- Henkilöstön sitoutuminen kaikilla tasoilla
- Alueellinen yhteistyö

TALOUS TASAPAINOSSA

- Kriisikuntakriteerit eivät täyty
- Toimintakate asukasta kohti, eli verotuloilla ja valtionosuuksilla katettava nettokustannus asukasta kohti, ylittää maan keskiarvon
- Investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella
- Suhteellinen velkaantuneisuus on oltava parempi kuin 0,8

VÄESTÖNKASVU

- Kunnan asukasmäärä kasvaa vuosittain 1,2 prosenttia
- Aktiivinen kaavoitus ja infrastruktuurin laajentaminen joka takaa tonttitarjonnan kaikissa kunnan osissa

ELÄMÄNLAATU JA HYVINVOINTI

- Kestävään ja terveelliseen elämäntapaan kannustaminen
- Luodon urheilupuiston ja kunnan osien virkistysmahdollisuudet korostaminen
- Kulttuuritarjonnan kehittäminen
- Nuorille omat tilat ja omaa toimintaa
- Toimiva monialainen yhteistyö yhdessä Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa oppilashuollossa ja kaikkien ikäryhmien ennalta ehkäisevässä työssä

ELINKEINOELÄMÄ JA TYÖLLISYYS

- Työllisyystasoon maan 10 parhaan joukossa
- Teollisuustonttien tarjonta turvataan ja markkinoidaan
- Yritysten perustamista ja etätyömahdollisuuksia edistäviä joustavia tilaratkaisuja tarjotaan
- Aktiivinen osallistuminen yritysten perustamiseen ja työvoimakrytointiin liittyvään alueelliseen yhteistyöhön

TEHOKAS PALVELUTUOTANTO

- Digitaalisten palveluratkaisujen kehittämisen jatkaminen
- Optimaalinen, toimiva ja tehokas palvelurakenne
- Innovatiiviset, luovat ratkaisut kaikilla toimialoilla

KESTÄVÄ KOKONAISNÄKEMYKSEEN PERUSTUVA YHDYSKUNTASUUNNITTELU

- Kunta edistää kestävän energiatuotannon toteutumista
- Kunnalla on kunnianhimoiset omaa toimintaa koskevat mitattavissa olevat ympäristö- ja ilmastotavoitteet
- Toiminnassa huomioidaan alueellinen ilmastostrategia
- Ilmastomuutokset huomioidaan kiinteistöjen ja infrastruktuurin kunnossapidossa ja rakentamisessa
- Kaavoitus ohjaa uudistuvien energialähteiden hyödyntämiseen
- Kaikkia kiinteistöjä hyödynnetään ja huolletaan tehokkaasti
- Kestävä resurssien hyödyntäminen (indikaattoreiden mukaan)
- Olemassa olevien kyläakten vahvistaminen

KESTÄVÄT ENERGIA-, JÄTE- JA LIIKENNERATKAISUT

- Kaikki kunnan omistamat kiinteistöt lämpenevät uudistuvalla energialla
- Energianoptimointia sovelletaan koko toiminnassa
- Hajakuormituksen vähentäminen vesistöissä, asuntokannan liittymisaste viemäriverkoston 85 %
- Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen panostamalla kevyenliikenteenväyliin ja ailiikkuihin. Suunnittelun perustana toimii Luodon tieverkoston suunnitelma.
- Suurin osa kunnan omistamista autoista ovat ilmastoystävällisiä 2030 mennessä
- Latausasemia ja bioenergiälähteitä on saatavilla kunnassa

STRATEGISET INVESTOINNIT

- Uusia varhaiskasvatusyksiköitä
- Kiertoliittymä Furuholmenin risteykseen
- Monitoimihallin rakentaminen Urheilupuistoon
- Kiinteistökohtaisen viemäriverkoston laajentaminen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi

Tervetuloa Luotoon

Luodon olisi entistä paremmin hyödynnettävä asukkaissa ja elinympäristössä myönteisiä mielikuvia herättäviä vetovoimatekijöitä. Jatkamme panostusta aktiiviseen markkinointiin ja viestintään.

Tulomuutto vastaa lisääntyneeseen työvoiman tarpeeseen, mikä mahdollistaa taloudellisen kasvun ja vakauden jatkumisen.

Panostaessamme kasvavaan tulomuuttoon meidän tulisi samalla vahvistaa kotouttamisosaamistamme. Palvelutuotannon tulee vastata tarpeita.

Majoitus- ja ravitsemuselinkeinoja markkinoidaan yhteistyössä seudun muiden toimijoiden kanssa.

VETOVOIMATEKIJÄT

- Luonto ja saaristoympäristö
- Rannanläheinen asuminen
- Viihtyisät yhteisöllisyyttä luovat asuin ympäristöt
- Hyvä palvelutarjonta lähietäisyydellä
- Hyvät harrastusmahdollisuudet kaikissa kunnan osissa

MARKKINOINTI, VIESTINTÄ

- Hyvän imagon ja positiivisten mielikuvien ylläpitäminen
- Myönteiset inspiroivat kertomukset
- Helposti saatavilla olevaa tietoa kaikille

TULOMUUTTO

- Asunto-, tontti- ja palvelutarjonta tasapainossa
- Kasvava työvoimaperusteinen maahanmuutto
- Hyvä kotouttaminen

Talousarvion strategiset tavoitteet on pääosin saavutettu. Kehitys on edelleen myönteistä, mikä on ilahduttavaa.

b) Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Toimielinten toiminnan ja talouden arviointi

Eri toimialojen tavoitteiden toteutumisen tarkastelussa todetaan seuraavaa:

Lautakunnat ovat suurelta osin saavuttaneet asetetut tavoitteet. Toteutuneiden tavoitteiden osuus kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna (78 % vuonna 2023).

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumisaste, tilinpäätös 2024

Keskusvaalilautakunta

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 23 190 € budjetoitua pienemmät.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset ylittivät budjetin vain noin 150 eurolla.

Kunnanhallitus

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin pääosin. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 301 910 € budjetoitua pienemmät. Summaan sisältyvät kunnan johdon ja yleishallinnon, työllisyyden, maaseutu- ja elinkeinokehityksen, hanketoiminnan, yleisen sisäisen palvelun, kiinteistöhallinnon, maahanmuuttajien kotouttamisen, Köpmanholmenin, ympäristöterveydenhuollon ja konserniohjauksen kustannukset.

Henkilöstöjaosto

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan sekä taloudelliset että toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Huomionarvoista on, että sairauspoissaolot vähenivät selvästi edellisvuoteen verrattuna.

Ruoka- ja siivouspalvelujaosto

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Ruoka- ja siivouspalvelujaoston nettokustannukset olivat noin 15 180 € budjetoitua suuremmat. Taloudellisia tavoitteita ei saavutettu tarkastelujaksolla.

Suunnittelujaosto

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Useita kaavoja on työn alla. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 100 400 € budjetoitua pienemmät.

Hyvinvointipalvelujaosto

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja nettokustannukset olivat noin 118 210 € budjetoitua pienemmät. Kulttuuritoiminnan nettokustannukset olivat noin 7 700 € budjetoitua pienemmät, vapaa-ajan toiminnan noin 70 740 € pienemmät, työväenopiston noin 6 600 € budjetoitua suuremmat ja tapahtumatoiminnan noin 46 370 € pienemmät.

Kasvatuksen ja koulutuksen lautakunta/ Ruotsinkielinen koulujaosto / Suomenkielinen koulujaosto

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan lautakunnan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin pääosin; hallinnon nettokustannukset olivat noin 12 440 € budjetoitua pienemmät, varhaiskasvatuksen noin 116 660 € suuremmat, perusopetuksen noin 327 780 € pienemmät ja toisen asteen koulutuksen ja muun sivistyksen noin 2 780 € pienemmät.

Teknisten palveluiden lautakunta

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Taloudelliset tavoitteet saavutettiin osittain; teknisen hallinnon nettokustannukset olivat noin 113 100 € budjetoitua pienemmät, teiden ja muiden yleisten alueiden noin 102 500 € pienemmät, liikuntapaikkojen ja virkistysalueiden noin 8 990 € pienemmät, kiinteistöjen noin 1 232 820 € pienemmät, sisäisen teknisen palvelun noin 109 260 € suuremmat, rakennusvalvonnan noin 40 980 € pienemmät, ympäristönhoidon noin 7 880 € pienemmät ja kiinteistöinventoinnin noin 42 000 € pienemmät.

Investoinnit

Investoinnit eivät toteutuneet kokonaisuudessaan ja nettomenot olivat noin 3,5 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa, että investointibudjetti alittui.

Muut huomiot:

Tarkastuslautakunta suhtautuu erittäin myönteisesti kaikkiin toimiin, joilla pyritään lisäämään hyvinvointia organisaation sisällä ja kuntalaisten keskuudessa. Lautakunta kiinnittää erityistä huomiota kunnan laajoihin panostuksiin lasten ja nuorten terveyteen, mikä on tärkeä osa-alue terveellisen ja turvallisen kasvuympäristön varmistamiseksi nuoremmille sukupolville. Näihin toimiin sisältyvät muun muassa toimivat terveydenhuoltopalvelut, mielenterveyden tukiohjelmat sekä vapaa-ajan aktiviteetit, jotka edistävät fyysistä aktiivisuutta ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Lautakunta kannustaa myös jatkamaan ja laajentamaan toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään tulevia ongelmia sekä ylläpitämään ja parantamaan asukkaiden hyvinvointia. Tämä voi sisältää ennaltaehkäiseviä toimia, kuten terveyttä ja hyvinvointia käsitteleviä koulutusohjelmia, tukea perheille ja ikäihmisille sekä aloitteita, jotka edistävät kestäväää ja terveellistä elämäntapaa. Jatkamalla investointeja näihin osa-alueisiin kunta voi luoda vahvan perustan pitkäaikaiselle terveydelle ja viihtyvyydelle kaikkien asukkaiden keskuudessa.

Tarkastuslautakunta korostaa, että näiden panostusten ei tulisi olla vain lyhytaikaisia ratkaisuja, vaan niiden tulisi olla osa pitkäjänteistä strategiaa hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä tarkoittaa toimien säännöllistä arviointia ja mukauttamista ajankohtaisten tarpeiden ja tutkimustiedon perusteella sekä sen varmistamista, että resurssit käytetään tehokkaasti ja kohdistetaan niille ryhmille, joilla on suurin tarve.

Tarkastuslautakunta suhtautuu luottavaisesti kunnan sitoutumiseen hyvinvoinnin parantamiseen ja kannustaa jatkamaan työtä ja kehittämään uusia ratkaisuja tällä tärkeällä alueella.

4. Henkilöstö

Tarkastuslautakunta toteaa tilinpäätöksen ja henkilöstöraportin 2024 perusteella lyhyesti seuraavaa:

Henkilöstömäärä ja rakenne

Luodon kunnan henkilöstömäärä pysyi vuonna 2024 samalla tasolla kuin edellisvuonna. Eniten henkilöstöä työskentelee sivistyssektorilla ja varhaiskasvatuksessa. 86 % henkilöstöstä on naisia.

Ikärakenne ja eläkkeelle siirtyminen

Henkilöstön keski-ikä oli vuoden aikana 46,65 vuotta, eli hieman korkeampi kuin edellisvuonna (46,25 vuotta vuonna 2023). Vuoden aikana päättyi 10 työsuhdetta, joista 5 jäi eläkkeelle ja 5 päättyi muista syistä. Arvion mukaan 4–8 kunnan työntekijää jää eläkkeelle lähivuosina. Eläkkeelle jääneiden keski-ikä oli 60,3 vuotta (59,6 vuotta vuonna 2023).

Koulutustaso ja osaaminen

Rekisteröityjen koulutusten ja kurssipäivien määrä oli 443 (479 vuonna 2023). Koulutussuunnitelma päivitettiin.

Esihenkilöt ja johtaminen

Esihenkilökoulutuksia järjestetään tarpeen mukaan. Esihenkilöt seuraavat henkilöstön hyvinvointia kehityskeskustelujen avulla. Kehityskeskusteluja on pidetty. Työilmapiiirkartoitus toteutetaan vuosittain.

Työhyvinvointi ja poissaolot

Kelan korvaamaan työterveyshuoltoon oikeuttavat kustannukset nousivat 200 899 euroon (157 003 € vuonna 2023). Sairauspoissaolopäiviä kirjattiin yhteensä 4 687 vuonna 2024 (5 613 päivää vuonna 2023).

Henkilöstökustannukset

Palkkakustannukset sisältäen eläke- ja sosiaalikulut sekä luottamushenkilöiden palkkiot olivat noin 14,1 miljoonaa euroa (13,5 milj. vuonna 2023). Tehtäväkohtaisen palkan ja henkilökohtaisten lisien periaatteita sovelletaan.

Muut huomiot:

Tarkastuslautakunta suhtautuu erittäin myönteisesti kunnan tekemiin panostuksiin henkilöstön hyvinvoinnin parantamiseksi. Nämä toimet ovat osoittautuneet tehokkaiksi, sillä ne ovat vähentäneet poissaoloja ja varmistaneet vakaan henkilöstöresurssin. On ilahduttavaa todeta, että henkilöstömäärä on kasvanut, poissaolot ovat vähentyneet ja vain harvat työsuhteet ovat päättyneet. Tämä kehitys viittaa siihen, että Luoto on houkutteleva organisaatio ja työnantaja, vaikka kunta onkin suhteellisen pieni.

Lautakunta haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota tiettyihin riskeihin, jotka voivat vaikuttaa tähän myönteiseen kehitykseen. Yksi näistä riskeistä on se, että henkilöstön erityisosaaminen keskittyy harvoille työntekijöille. Tämä voi aiheuttaa haavoittuvuutta, jos nämä avainhenkilöt poistuvat organisaatiosta. Onkin tärkeää jakaa osaamista ja tietotaitoa organisaation sisällä, jotta riippuvuus yksittäisistä henkilöistä vähenee.

Uuden henkilöstön rekrytointi ja työntekijöiden hyvinvointi ovat myös merkittäviä riskitekijöitä, jotka voivat vaikeuttaa toiminnan strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Näiden haasteiden kohtaamiseksi on olennaista, että kunta säilyy houkuttelevana työnantajana tarjoamalla kilpailukykyiset työehdot, mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja hyvän työympäristön.

Näistä riskeistä huolimatta kunta on kokonaisuudessaan onnistunut hyvin henkilöstöresurssien turvaamisessa ja osaavan henkilöstön rekrytoinnissa. Tämä osoittaa, että työolosuhteiden ja henkilöstöpolitiikan parantamiseksi tehdyt toimet ovat tuottaneet positiivisia tuloksia. On tärkeää jatkaa tällä tiellä ja pyrkiä jatkuvasti parantamaan työehtoja ja henkilöstön viihtyvyyttä.

Yhteenvetona tarkastuslautakunta suhtautuu luottavaisesti kunnan panostuksiin henkilöstön hyvinvointiin ja kannustaa jatkamaan työtä kestävän ja houkuttelevan työympäristön varmistamiseksi.

5. Kuntakonserinille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Rönnliden Invest Ab Oy

Missio

Rönnliden Invest Ab on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa riittävästä toimitila- ja toimintamahdollisuuksien tarjonnasta uusille yrityksille strategisen osakkuuden ja uusien yritystilojen tai palveluyksiköiden rakentamisen kautta.

Visio

Yhtiön tulee olla voittoa tuottava. Voitto sijoitetaan uudelleen pitkän aikavälin yritystoiminnan ja työllisyyden vahvistamiseksi kunnassa.

Tavoitteet

- Hyvin hoidetut ja tarkoituksenmukaiset yritystilat.
- Tarjota aloitteleville yrityksille sopivia tiloja.
- Hyvin hoidetut ja tarkoituksenmukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon toimintatilat.
- Baltic-kiinteistön kehittäminen tarkistetun asemakaavan mukaisesti.
- Päivittäistavarakaupan perustaminen uudelle liiketontille Baltic-kiinteistössä.
- Kunnan ilmastotavoitteiden toteuttaminen.
- Kunnan vetovoimaisuuden vahvistaminen matkailualalla.

Tavoitteet toteutuivat osittain.

Kiinteistö Oy Larsmo Bostäder

Missio

Kiinteistö Oy Larsmo Bostäder on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa riittävästä asuntotarjonnasta ja erilaisista asumismuodoista kunnassa rakentamalla tarvittaessa uusia vuokrakiinteistöjä eri kyläalueille. Vuokra-asuntojen tulee olla hyvin hoidettuja ja sisäilman laadukasta. Asuntojen tulee olla houkuttelevia vuokramarkkinoilla.

Visio

Yhtiö ylläpitää kiinteistöt houkuttelevina ja hyvässä kunnossa. Vuosittaisiin korjauksiin ja kunnossapitoon käytetään yhtiön omia varoja.

Tavoite

- Tarjota hyvin hoidettuja vuokra-asuntoja asunnonhakijoille kaikissa kunnan osissa.
Tavoite toteutui.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy

Missio

Kiinteistö Oy Centrumhuset on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa keskusta-alueen kehittämisestä hallinnoimalla Equity-kiinteistöä.

Tavoitteet

- Luodon kokonaan omistama yhtiö, joka tarjoaa tarkoituksenmukaiset tilat sosiaali- ja terveydenhuollolle, kunnan kirjastotoiminnalle sekä elinkeinoelämälle. Luodon kunta omistaa tilan, jossa kirjastotoiminta sijaitsee. Muut tilat omistaa Rönnliden Invest Ab.
- Kiinteistöä tulee hallinnoida tehokkaasti, eli sen tulee olla hyvin hoidettu ja taloudellisesti omavarainen.
Tavoitteet toteutuivat.

Larsmo Vatten och Avlopp Ab Oy

Missio

Larsmo Vatten och Avlopp Ab on Luodon kunnan kokonaan omistama tytäryhtiö. Yhtiö toteuttaa kunnan strategiaa siitä, että asukkailla on käytössään sosiaali- ja terveysministeriön laatuvaatimukset täyttävää talousvettä sekä että jäteveden johtaminen järjestetään kunnan toiminta-alueella. Yhtiö ylläpitää ja hoitaa laitossomaisuutta siten, että laitokset täyttävät viranomaisvaatimukset.

Visio

Yhtiön tulee olla taloudellisesti omavarainen. Yhtiön hallinnoimien johtoverkostojen tulee olla oikein mitoitettuja ja kunnossapidettyjä siten, että toimintavarmuus turvataan. Oman veden tuotannon tulee kattaa koko kunnan kulutus. Vuosittaisiin korjauksiin ja kunnossapitoon käytetään yhtiön omia varoja.

Tavoitteet

- Kuluttajille toimitetaan hyvälaatuista talousvettä.
- Asiakkaille annetaan riittävästi tietoa talousveden laadusta ja toimintahäiriöistä.
- Jätevesiverkostoa laajennetaan siten, että rakennuspaikkojen riittävä saatavuus kaikissa kunnan osissa turvataan.
- Vesihuoltolaitos on taloudellisesti omavarainen.
- Vuotovesimääriä sekä toimituskatkoksia ja toimintahäiriöitä seurataan.
- Vanhojen vesijohtojen saneeraus.
Tavoitteet toteutuivat osittain.

6. Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja konserniohjaus

Tilinpäätös sisältää yksityiskohtaisen selvityksen kunnan riskienhallinnasta, mikä on ratkaisevan tärkeää vakaan ja kestävä toiminnan varmistamiseksi. Kunta on tunnistanut ja analysoinut mahdolliset riskit ja ryhtynyt asianmukaisiin toimenpiteisiin niiden vaikutusten minimoimiseksi. Tämä kattaa sekä taloudelliset että operatiiviset riskit sekä strategiset riskit, jotka voivat vaikuttaa kunnan pitkän aikavälin tavoitteisiin.

Myös kunnan tytäryhtiöiden ja kuntayhtymien konserniohjausta seurataan hyvin konserniohjausjaoston toimesta. Jaosto on ottanut käyttöön tehokkaita valvonta- ja raportointijärjestelmiä, jotka varmistavat, että tytäryhtiöt ja kuntayhtymät toimivat kunnan yleisten strategioiden ja tavoitteiden mukaisesti. Tämä edistää yhtenäistä ja hyvin koordinoitua konsernirakennetta, mikä on tärkeää synergioiden ja tehokkuuden maksimoimiseksi koko konsernissa.

Tästä huolimatta konsernivalvontaa koskeva selvitys toimintakertomuksessa on melko suppea. Läpinäkyvyyden parantamiseksi ja kattavamman kuvan antamiseksi konsernivalvonnan järjestämisestä, selvitystä voitaisiin kehittää Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisen ohjeen kohdan 3.7.5 (Selvitys konsernivalvonnan järjestämisestä) mukaisesti. Yksityiskohtaisempi selvitys voisi sisältää tarkempia tietoja käytetyistä valvontamenetelmistä ja -välineistä, raportoinnin tiheydestä sekä siitä, miten kunnan johto varmistaa, että tytäryhtiöt ja kuntayhtymät noudattavat asetettuja linjauksia ja tavoitteita.

Noudattamalla näitä ohjeita kunta voi entisestään vahvistaa konserniohjaustaan ja varmistaa, että kaikki konsernin osat työskentelevät yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä ei ainoastaan paranna konsernin läpinäkyvyyttä ja vastuullisuutta, vaan myös auttaa tunnistamaan ja hallitsemaan mahdollisia riskejä varhaisessa vaiheessa, mikä on ratkaisevaa vakaan ja menestyksekkään toiminnan ylläpitämiseksi.

7. Talouden tasapainottamistavoitteiden arviointi

"Kuntatalouden tila heikkeni: kuntien omat sopeutustoimet vahvistivat taloutta vuonna 2024." Näin otsikoi Kuntaliitto tiedotteensa vuoden 2024 tilinpäätöksistä (4.2.2025). Tiedotteen mukaan kuntien taloudellinen tilanne heikkeni vuonna 2024, mutta ei niin paljon kuin pelättiin. Kuntaliiton mukaan näyttää siltä, että kunnat ovat onnistuneet sopeutustoimissaan.

Menojen kasvu oli vuonna 2024 maltillisempaa kuin odotettiin. Toimintakate eli kunnan nettotoimintamenot kasvoivat 1,8 prosenttia, ja peräti 130 kunnassa menot vähenivät vuoteen 2023 verrattuna. Positiivisesta tuloksesta huolimatta kuntien kassavirta oli negatiivinen: toimintojen ja investointien kassavirralla mitattuna kuntatalous oli 470 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ja olivat 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kuntien velkaantuminen kasvoi 720 miljoonalla eurolla.

Kuntaliiton analyysin johtopäätös on, että kuntatalous on yhä riippuvaisempi yleisestä talouskehityksestä, työllisyydestä ja verotuloista. Myös kuntakonsernien taloudellinen merkitys kasvaa.

Luodon kunnan osalta on sekä yhtäläisyyksiä että eroavaisuuksia verrattuna muihin kuntiin. Luodon kunnan toimintamenot kasvoivat 3,2 prosenttia ja olivat 21,93 miljoonaa euroa (3 728 euroa/asukas). Palvelujen ostot kasvoivat 4,7 %:sta 3,8 miljoonasta 4 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 4,4 prosenttia ja olivat 14,1 miljoonaa euroa. Toimintakate parani -18,2 miljoonasta eurosta -17,8 miljoonaan euroon (-3 120 euroa/asukas → -3 023 euroa/asukas).

Kunnan verotulot olivat yhteensä 11 467 487 euroa, mikä ylitti talousarvion 27 487 eurolla. Verotulot kasvoivat 11,4 % edellisvuoteen verrattuna. Kunnallisveron tuotto oli 9 213 654 euroa (+11,7 %). Yhteisöveron tuotto oli 430 372 euroa (-10,9 %). Kiinteistöveron tuotto oli 1 823 459 euroa (+16,95 %).

Valtionosuudet olivat vuonna 2024 yhteensä 10,272 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2023 olivat 9,919 miljoonaa euroa. Kunnan investointimenot olivat 3,866 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 investointimenot olivat 8,218 miljoonaa euroa. Suurin investointi oli Storstrømmenin päiväkot.

Lainat kasvoivat 3,1 miljoonalla eurolla ja olivat vuoden lopussa 34,3 miljoonaa euroa. Tytäryhtiöiden osuus lainoista oli 4,55 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien luovutusvoitot olivat 1 283 119 euroa. Sandlunden-kiinteistön siirto Rönnliden Invest Ab:lle tuotti 996 508 euron luovutusvoiton. Muut luovutusvoitot tulivat kunnan maa-alueiden myynnistä. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 1 662 347 euroa. Kiinteistö Oy Centrumhusetin osakkeiden siirrosta käypään arvoon kirjattiin 864 517 euron arvonalentuminen.

Tilikauden ylijäämä oli 471 721 euroa sen jälkeen, kun 3 991 euroa siirrettiin rahastoihin. Muutetun talousarvion mukaan tuloksen piti olla -551 035 euroa ja alkuperäisen talousarvion mukaan -40 000 euroa.

Kunnan tulevaisuuden osalta arvioidaan, että velkaantuminen pysyy suhteellisen korkealla tasolla, koska perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä hyvinvointialan tilatarpeet ovat edelleen suuret.

8. Arviointijärjestelmä

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnanvaltuuston tulee talousarviossa päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista. Tämän vuoksi tilinpäätöksestä tulee käydä selvästi ilmi, mitkä nämä keskeiset tavoitteet ovat. Kaikkien talousarviossa esitettyjen yksittäisten toimintojen muiden tavoitteiden osalta tulee tilinpäätöksessä esittää tavoitteiden toteutuminen tai toteutumisaste.

Lautakunta toteaa, että tavoitteiden toteutumisen esittäminen ja raportoinnin tarkkuus ovat nyt selkeitä ja tavoitteiden toteutuminen on luettavissa. Tilinpäätös voi toimia arvioinnin perustana sekä tarkastuslautakunnan että kunnanvaltuuston tasolla.

9. Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että kunnan talous on vakaa ja toimintaa on hoidettu asianmukaisesti. Tarkastuslautakunta antaa hyvän arvosanan tilivelvollisille. Lakisääteistä tehtävääme suorittaessamme emme ole havainneet syytä muihin johtopäätöksiin kuin niihin, jotka esitetään tässä arviointikertomuksessa, hallituksen toimintakertomuksessa, tilintarkastajan raportissa sekä tilintarkastuskertomuksessa.

Luodossa 13. toukokuuta 2025

Sten Bobacka, puheenjohtaja

Katarina Barkar

Barbro Bång

Andreas Peltola

Joakim Svenfelt